

τερον κατάχωνσι καὶ τῶν καίρων ἐγγυτίω ταῖς δόξαις γένωνται. Τῷ μὲν γὰρ εἰδέναι περιλαβεῖν αὐτοὺς οὐχ οἷόν τ' ἐστίν· ἐπὶ γὰρ πάντων τῶν πραγμάτων διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας· οἱ δὲ μάλιστα προσέχοντες τὸν νοῦν καὶ δυνάμενοι θεωρεῖν τὸ συμβαῖνον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσιν. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐπιμελούμενοι καὶ πνιδεύοντες μέχρι μὲν τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς μαθητάς, καὶ σχεῖν ἄρινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας, τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμάτων ἕξεις, ἀμφοτέροι δύνανται προαγαγεῖν.

100. Εἰσοὶς τοῦ Λόγου.

Après avoir montré que le logos est notre seule supériorité sur les animaux, Isocrate poursuit :

...ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν ἂν βουλευθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ καὶ συνεληθόντες πόλεις φκίσαμεν καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας ἡύρομεν καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστίν ὁ συγκατασκευάσας. Οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν ἐνομοθέτησεν, ὧν μὴ διαπαχθέντων οὐκ ἂν οἶοι τ' ἡμεῖς οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων. Τοῦτω καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχουμεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζουμεν. Διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνοήτους παιδεύουμεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζουμεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὐ μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλόν ἐστιν. Μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφοτεροτήτων ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνωσμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν αἰς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθουμεν, ταῖς αὐταῖς αὐταῖς βουλευόμενοι χρῶμεθα, καὶ ρητορικοὺς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυνα-

μένους, εὐδούλους δὲ νομάζομεν οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν.

101. [IL FAUT ENCOURAGER L'ÉTUDE DE L'ELOQUENCE.]

Θαυμάζω δ' ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας εἰπεῖν εὐδαιμονίζουσιν ὡς ἀγαθὸν καὶ καλὸν πρᾶγμα τοῖς αὐτοῖς συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιούτους γενέσθαι βουλομένους λαιδορούσιν ὡς ἀδίκου καὶ κακοῦ παιδεύματος ἐπιθυμοῦντας. Καίτοι τί τῶν φύσει καλῶν ὄντων μελέτη κατεργασθὲν αἰσχρὸν ἢ κακὸν ἐστίν; οὐδὲν γὰρ εὐρίσκειν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ἄλλοις ἐπανορθοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοπονίαις ταῖς αὐτῶν ἀγαθὴν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ τοὺς παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως· συμφέρει γὰρ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν λόγων μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκίμεῖν. Οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ, δεινοὶ γένοντο· λέγειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τύχουσιν, οὕτω χρῆσθαι ταῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ δὲ φιλοσοφία καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν αὐτῶν λαβόντες, οὐδὲν ἀκρίπτως λέγοντες, ἤττον περὶ τὰς πράξεις πλημμελοῦσιν. Ὡς δ' ἅπαντι μὲν βούλεσθαι προσήκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰπεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα πολιτεύεσθε καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους, οὐς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις, ὥςπερ ἡ φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων καὶ τὸ γένος τὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄρινον πεπαιδευθῆναι τῶν ἄλλων. Ὡς δ' ἅπαντων ἂν συμβαίη δεινὸν ταῦτα, εἰ τοὺς βουλομένους ταῖς αὐταῖς τούτοις διανεγκεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, ὥςπερ ὑμεῖς ἀπάντων, διαφθεῖρεσθαι